

Streszczenie pracy doktorskiej
Edyta Marzec

Proweniencja i technologia produkcji hellenistycznej ceramiki z angobą z Nea Pafos na Cyprze (od końca IV do I w. p.n.e.)

promotor: prof. dr hab. Ewdoksia Papuci-Władyka

promotor pomocniczy: dr Evangelia Kiriatzi

promotor pomocniczy: dr Anno Hein

data sporządzenia: 30.11.2017

W Nea Pafos w okresie hellenistycznym najpopularniejszą kategorią ceramiki stołowej była tzw. ceramika pokryta angobą (ang. colour-coated ware, CCW). Omawiana kategoria charakteryzuje się dużą różnorodnością form oraz past z jakich była wykonywana. To zróżnicowanie może odzwierciedlać obecność różnych ośrodków produkcji poza Cyprzem oraz na wyspie. Wstępne analizy archeologiczne oraz chemiczne pozwoliły na postawienie hipotezy, iż pewna grupa stołowej ceramiki z angobą była produkowana w Nea Pafos w okresie hellenistycznym. Celem niniejszej dysertacji była weryfikacja tej hipotezy. Dodatkowo badania te były skupione na rozdzieleniu ceramiki lokalnej od importowanej oraz na scharakteryzowaniu wydzielonych grup ceramiki. Została także podjęta próba rekonstrukcji sekwencji operacyjnej w celu zbadania powiązań pomiędzy organizacją produkcji ceramiki CCW, technologią produkcji a społecznymi, ekonomicznymi oraz kulturowymi uwarunkowaniami. Cele te zostały osiągnięte poprzez kompilację analizy makroskopowej i typologicznej z badaniami archeometrycznymi. Wyselekcjonowane próbki (164) zostały poddane następującym analizom: wtórny wypał, fluorescencja rentgenowska z dyspersją długości fal, analiza płytek cienkich pod mikroskopem petrograficznym w świetle przechodzącym oraz skaningowa mikroskopia elektronowa z detektorem energodispersyjnym.

Wyniki analiz wykazały, iż ceramika stołowa pokryta angobą była produkowana w regionie Nea Pafos, w licznych warsztatach zlokalizowanych poza miastem. Wydaje się, iż ceramika ta była dystrybuowana jedynie na rynek lokalny. W analizowanym materiale, poza ceramiką pafijską, zostały także zidentyfikowane grupy ceramiki pochodzące z innych ośrodków. Dodatkowo, wyniki badań wskazały na powiązania pomiędzy przemianami zachodzącymi w produkcji i dystrybucji ceramiki CCW a politycznymi, kulturowymi i społecznymi zmianami.

Niniejsza dysertacja nie tylko zawiera nowe informacje dotyczące produkcji i dystrybucji ceramiki CCW w Nea Pafos, ale także prezentuje potencjał interdyscyplinarnych badań, łączących tradycyjne metody archeologiczne z badaniami archeometrycznymi, oraz pokazuje na jakie pytania badawcze można odpowiedzieć stosując innowacyjną metodologię.

Edyta Marzec